

Piotr Kowolik

"Ekologiczne zagadki Agatki i podstawowe wiadomości o naszym środowisku", Emilia Frątczak, Jan Frątczak, Bydgoszcz 1998 : [recenzja]

Nauczyciel i Szkoła 1 (6), 140-141

1999

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Piotr Kowolik

Recenzja książki: Emilia i Jan Frątczakowie — *Ekologiczne zagadki Agatki i podstawowe wiadomości o naszym środowisku*

Wydawnictwo „Arcanus”, Bydgoszcz 1998, ss. 135.

Recenzowana praca rozpoczyna się częścią „Zamiast wstępu”, w skład której wchodzi cztery wiersze pt. „Co to jest przyroda?”, „Co to jest ochrona środowiska?”, „Dlaczego należy chronić przyrodę?” i „Człowiek przede wszystkim”.

Część I „Listy do...” (s. 9–21). Pierwszy list napisany jest do dziewcząt i chłopców. Zawiera on podstawowe informacje z zakresu ekologii — dawniej i współcześnie.

W drugim liście Autorzy zwracają się do Rodziców, Dziadków i Opiekunów dzieci. Definiują zagadki jako środki dydaktyczne obejmujące wiele form wyrazu, tj. tekst (np. wierszyk, zdanie), obrazek, krzyżówka itp.; a ponadto informują o walorach zagadek.

Trzeci list skierowany jest do Nauczycieli. Edukacja ekologiczna obejmuje trzy aspekty:

- 1) opisowo-techniczny (wiedza ekologiczna o procesach zachodzących w ekosferze i ekosystemach, o zależnościach i wzajemnych powiązaniach stanowiących o ich równowadze i o zależnościach między różnymi dziedzinami działalności człowieka (zabawa, nauka, praca, odpoczynek) a środowiskiem przyrodniczym, społecznym, technicznym, kulturowym i informacyjnym);
- 2) instrumentalny (umiejętność podejmowania decyzji i wykonywanie określonych czynności związanych z przewidywaniem ekologicznych skutków wykonywanych działań);
- 3) aksjologiczno-normatywny (stanowi biocentrycznie zorientowany system wartości i norm etyki ekologicznej, na podstawie których należy kształcić w psychice człowieka kulturę ekologiczną).

C z ę ś ć II — „Zagadki” (s. 23–128). W tej części wyróżnić można rozdziały:

- 1) Krajobraz — podstawowe wiadomości (definicja, rodzaje krajobrazu i jak go chronić) oraz 84 zagadki z tego zakresu.
- 2) Biotypy — podstawowe wiadomości o powietrzu, znaczeniu zanieczyszczenia i ochronie oraz 21 zagadek;
Pogoda — elementem powietrza oraz 63 zagadki;
Woda — elementem biotopu (podstawowe wiadomości i 27 zagadek).
- 3) Biocenoza — co to jest biocenoza i jakie są jej rodzaje i 15 zagadek. Przystosowanie roślin i zwierząt do środowiska i trybu życia i 106 zagadek.
Znaczenie roślin i zwierząt dla człowieka i 91 zagadek.
Chronione gatunki zwierząt i roślin i 196 zagadek.
- 4) Człowiek — jego życie, działalność i wytwory (podstawowe wiadomości z zakresu środowiska człowieka i 194 zagadki).

C z ę ś ć III — „Rozwiązania zagadek” (s. 129–134).

Pracę zamyka „Bibliografia” z podziałem literatury dla uczniów, rodziców i nauczycieli oraz podstawy ochrony środowiska.

Wartość szczegółowa tej pracy polega na tym, że zawiera ona ponad 800 zagadek z zakresu ekologii, posegregowanych w kilku działach zbliżonych do działów treści środowiska społeczno-przyrodniczego w klasach I–III oraz poznawania przyrody jako jednego z działów dziedziny wychowywania dzieci w wieku przedszkolnym. Książka o dużych walorach poznawczych, kształcących i wychowawczych — kierowana do rodziców, studentów, nauczycieli i dzieci.